

основним принципом, що визначає ступінь допустимих способів і методів ведення реклами, є гідність інституту адвокатури в цілому [6, с. 37].

Тобто застосування етичних норм в процесі передачі інформації адвокатом про свою діяльність має за мету не допустити перетворення адвоката суто на продавця юридичних послуг. Отже змістом інформації адвоката про себе може виступати саме рівень експертності в певній юридичній сфері, попередні проекти, отримані судові рішення, виграні справи.

Література

1. Барщевский М.Ю. Адвокатская этика: учебное пособие. – С.: Федоров, 1999. – С. 275-321.
2. Бірюкова А. Реклама адвокатської діяльності як прояв впливу процесу глобалізації / А. Бірюкова // Підприємництво, господарство і право. – №8. – 2018. – С. 202-206.
3. Правила адвокатської етики / Затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 9 червня 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf
4. Комберянов С. Этика в деятельности адвоката: мифы и реальность [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://pravo.ua/article.php?id=10001854>
5. Гвоздїй В. Маркетинг адвокатських послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.slideshare.net/NataliaStankevych/24-2014-39511096>.
6. Вільчик Т.Б. Деонтологічні механізми європейської адвокатури / Т.Б. Вільчик // Проблеми реформування прокуратури: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 15 квіт. 2016 р.). – Т. 1. – Х.: Право, 2016. – 224 с.

УДК 343.123.3/.4(043.2)

Рибікова Г.В., к.ю.н.,
Проскура Т.Б., студентка магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

НОВЕЛИ ПРАВОВОГО РЕАГУВАННЯ НА ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Забезпечення правопорядку в країні призводить до необхідності постійного вдосконалення законодавства, в тому числі й кримінального. Якщо раніше у Кримінальному кодексі України (далі – КК України) було передбачено лише інститут покарання, то зараз, у зв'язку із прийняттям низки нормативно-правових актів, які відповідають суспільним потребам, кримінальне право вже не обмежується лише заходами кримінального покарання.

В кримінальному законодавстві України поступово вводилися такі

поняття як інші заходи кримінально-правового характеру, заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб, примусові заходи виховного характеру тощо.

Однак, ряд обставин, зокрема, зростання за останні три десятиліття кількості випадків насильства щодо жінок (включаючи домашнє насильство), затягування розслідування тяжких та особливо тяжких злочинів, а також необґрунтована тяганина при розслідуванні злочинів невеликої тяжкості призвело до прийняття нових нормативно-правових актів, в яких запроваджуються нові заходи реагування держави на кримінальні правопорушення.

Так, для імплементації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (так званої Стамбульської конвенції) 2011 року, яка захищає права жінок, які потерпають від домашнього насильства, прийнято Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (набрав чинності 07.01.2018 року) та Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами» від 06.12.2017 р. №2227-VIII (набрав чинності 11.01.2019 р.).

Останній закон розширив перелік заходів кримінально-правового реагування держави на вчинення кримінальних правопорушень. Зокрема, в Розділі XIII-1 КК України відтепер передбачається перелік обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. Такі обмежувальні заходи можуть включати: заборону перебувати в місці спільного проживання з особою, яка постраждала від домашнього насильства; обмеження спілкування з дитиною у разі, якщо домашнє насильство вчинено стосовно дитини або у її присутності; заборону листування, телефонних переговорів з особою, яка постраждала від домашнього насильства; направлення для проходження програми для правопорушників або пробаційної програми та ін. [1].

Разом з тим, деякі науковці вважають, що новели кримінального законодавства щодо протидії та запобігання домашньому насильству вказують на їх явний дискримінаційний характер, оскільки мова часто йде про непропорційне обмеження прав осіб, гарантованих Конституцією України. Виникають і сумніви щодо доцільності та своєчасності запровадження кримінальної відповідальності за прояви домашнього насильства. Історичний досвід свідчить, що навіть найбільш жорсткими заходами кримінально-правового характеру проблеми домашнього насильства не розв'язати цілком. Забезпечення рівності прав чоловіків і жінок у шлюбі, батьків та дітей тощо знаходиться, здебільшого, не в площині законодавчої врегульованості, а в сфері соціально-економічних

відносин [2, с. 283].

Саме тому, погодимось із С.О. Стретовичем у тому, що більш корисним для гармонізації відносин в українських родинах було б проведення психологічної роботи з правопорушниками, адже призначення кримінального покарання або тих же обмежувальних заходів не допоможе в повній мірі розв'язати сімейні проблеми [3, с. 284].

Ще однією новелою в правовому реагуванні держави на вчинення кримінальних правопорушень варто вважати положення нового Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 20.04.2018 р. №7279-д (набере чинності з 01.01.2020 р.), який, зокрема, в ст. 12 КК України передбачив класифікацію кримінальних правопорушень із поділом останніх на кримінальні проступки і злочини. Так, на нормативному рівні, нарешті, закріпили поняття «кримінального проступку», який являє собою діяння (дію чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі [4].

Офіційне запровадження в кримінальне право і кримінальний процес такого поняття як «кримінальний проступок» безпосередньо впливає на характер реагування держави на скоєне правопорушення. Кваліфікація діяння особи саме як кримінального проступку чи злочину є тим критерієм, яким фактично керується суд при визначенні ступеня тяжкості покарання. Кардинально змінюється напрацьований роками правовий механізм реагування держави на кримінальні правопорушення, що може призвести до небажаної криміналізації суспільства.

Можна підсумувати, що через зміни у правовому регулюванні кримінальне право на сьогодні не обмежується заходами покарання. Завдяки адаптації українського законодавства до європейських стандартів в Україні запроваджуються нові заходи правового реагування на вчинення кримінальних правопорушень. Зокрема, запровадження обмежувальних заходів кардинально змінило систему кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень в сімейній сфері, однак, при цьому, варто не забувати, що криміналізація домашнього насильства є зовсім новим явищем в Україні, а тому, аби уникнути негативних наслідків при запровадженні цих змін, варто комплексно підходити до вирішення проблеми домашнього насильства, адже потрібен не лише кримінально-правовий вплив, але й психологічна робота для впливу на проблемну ситуацію в сім'ї.

Також кардинально змінили систему кримінальної відповідальності новели, які запровадили поняття «кримінальний проступок». Однак тут варто відмітити те, що впровадження такого інституту, в першу чергу, має

супроводжуватись і значною кількістю комплексних змін до кримінального та процесуального законодавства.

Література

1. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами [Електронний ресурс]: Закон України від 06.12.2017 р. №2227-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – №5. – Ст. 34. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2227-19>

2. Пивоваров В.В. Кримінологічний аналіз законодавства про запобігання і протидію домашньому насильству / В.В. Пивоваров // Порівняльно-аналітичне право. – 2018. – №1. – С. 280–284.

3. Стретович С.М. Сімейне право: Суспільними зусиллями [Електронний ресурс]. Журнал «Український юрист». – 2018. – №1-2. – Режим доступу: <http://www.jurist.ua/?article/1477>

4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень [Електронний ресурс]: Проект Закону України від 20.04.2018 р. №7279-д // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63928

УДК 343(043.2)

Савченко А. В., д.ю.н., професор,
Національна академія внутрішніх справ, м. Київ, Україна

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО УДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ РІВНОПРАВНОСТІ ГРОМАДЯН

Позитивною характеристикою чинного Кримінального кодексу (далі – КК) України 2001 р. є те, що відповідальність за порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками (далі – порушення рівноправності громадян) передбачено в окремій нормі – ст. 161, яка розташована в Розділі V «Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина» його Особливої частини. При цьому згадана стаття двічі зазнавала законодавчого коригування (зокрема, на підставі Законів №1707-VI від 05.11.2009 р. та №1519-VII від 18.06.2014 р.). Попри те, що за останні роки ставлення слідчих (зокрема, Національної поліції) до кваліфікації аналізованого злочину змінилося (так, якщо у 2012 р. було лише 3 провадження за фактами злочинів на ґрунті нетерпимості, то у 2017 – 180, з яких 90 – це